

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

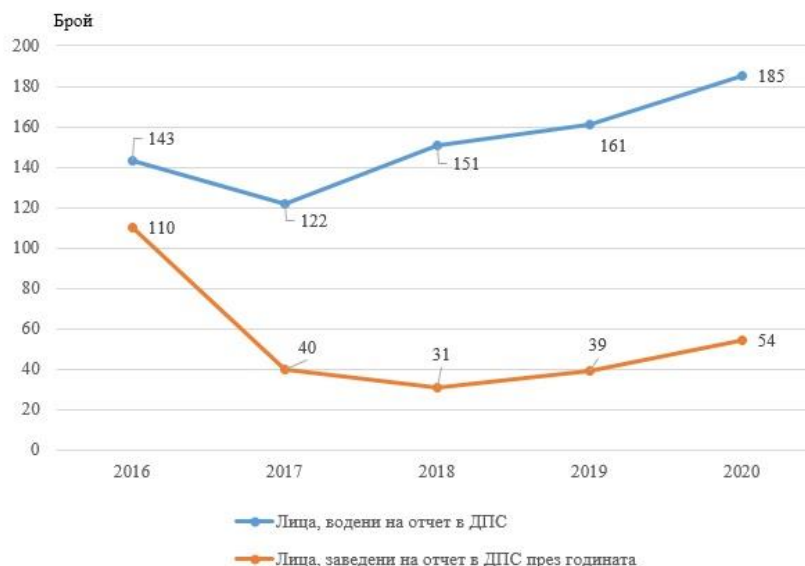
През 2020 г. в област Търговище **на отчет¹ в ДПС са водени 185 малолетни и непълнолетни лица** за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС от областта лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 67.6%;
- малолетни (8 - 13 години) - 32.4%;
- момчета - 151 (81.6%);
- момичета - 34 (18.4%);
- учащи - 163 лица (88.1%).

В област Търговище малолетните и непълнолетните лица **заведени на отчет² в ДПС през 2020 г. са 54**, или 29.2% от всички водени на отчет лица. Момчетата са 49, а момичетата - 5.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2016 - 2019 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

През 2020 г. в областта са **снети от отчет в ДПС** 36 малолетни и непълнолетни лица (19.5%) поради:

- поправка на поведението - 7 лица (19.4%);
- навършване на 18-годишна възраст - 28 лица (77.8%);
- на други основания - 1 лице (2.8%).

Противообществени прояви

В област Търговище **преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви** през 2020 г. малолетни и непълнолетни лица са 102. От тях малолетните са 44 (43.1%), а непълнолетните - 58 (56.9%). От общия брой на лицата, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви, момчетата са 76, или 74.5%, а момичетата - 26 (25.5%).

В структурата на противообществените прояви в област Търговище, най-голям е дялът на преминалите през ДПС за „прояви на насилие и агресия“ - 35.3%, следвани от „бягство от дома (от къщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ и „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ - по 15.7%.

Извършени престъпления

През 2020 г. в област Търговище броят на **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления** е 84. От тях 21 лица (25.0%) са на възраст от 8 до 13 години.

Кражбите са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършители на кражби са 43 лица, или 51.2% от всички, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на домови кражби - 34.9% (15 лица), следвани от кражби на части и вещи от МПС – 14.0% (6 лица).

В областта 27 лица на възраст от 8 до 17 години, или 32.1% от всички преминали през ДПС за извършени престъпления, са регистрирани за унищожаване и повреждане на имущество, 4 лица (4.8%) - за нанесени телесни повреди, 2 лица (2.4%) - за престъпления свързани с наркотици.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2020 г. в област Търговище пострадали от престъпления са 21 деца, от които 5 (23.8%) са момчета, а 16 (76.2%) - момичета. Малолетни са 8 лица (38.1%), а непълнолетни - 13 (61.9%).

През 2020 г. най-голям е броят и дялът на малолетните и непълнолетните, пострадали от блудство - 5 лица (23.8%), следват пострадалите от кражба - 3 лица (14.3%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2020 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Търговище **са образували** 97 възпитателни дела, от които 87 (89.7%) - по предложение на органите на прокуратурата. Броят **на решените дела** през годината е 90, като от тях в срок до един месец са решени 70 дела, или 77.8%. **Прекратени** на различни основания са 6 дела.

През 2020 г. местните комисии са наложили 199 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 139 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 139 общественоопасни деяния.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 73 мерки (36.7%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 65 мерки (32.7%);
- предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца - на 18 малолетни и непълнолетни (9.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи - 14 мерки (7.0%);
- задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото - 14 мерки (7.0%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 6 мерки (3.0%);
- задължаване да се извини на пострадалия - 5 мерки (2.5%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 58 лица (41.7%), а непълнолетни - 81 (58.3%);
- момчетата са 125 (89.9%), а момичетата - 14 (10.1%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от НК, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).